

WHO chce zahrnout čínskou medicínu do systému zdravotnictví - ČR z ní dělá léčitelství

Karolína Kudynová

Vox Populi

3.1.2019

Tradiční čínská medicína a její osud je Česku v ohrožení. I přes její mezinárodní úspěchy a respekt i podporu WHO má v ČR spadat pod léčitelství, bez možnosti být „zdravotní službou“. Přitom ještě na podzim roku 2017 byla zařazena na seznam nelékařských profesí. Tím získala v zákonu status, který by umožnil terapeutům i studium na vysokých školách. V říjnu 2018 byla čínská medicína ze zákona způsobem vzbuzujícím oprávněné pochybnosti vyškrtnuta. Její přesun mezi léčitele má umožnit připravovaný zákon z pera Ministerstva zdravotnictví. Narychlo ušitý text přitom podle kritiků negarantuje žádné vzdělání terapeutů a pokud by začal platit, velmi zkomplikuje jejich provoz.

Hrozí tak nekvalitní péče od „kohokoli“ bez patřičného vzdělání a omezení

přístupu a dostupnosti vyškolených terapeutů, kteří by podle novely nesměli ani říkat, že „léčí“, neboť i za to by jim hrozily postihy do 1 milionu korun.

Degradace této 5 tisíc let staré **čínské medicíny** je založena nejspíše na vysoké neinformovanosti překladatelů **zákona o léčitelích** a velmi pravděpodobně politicky motivovaná. Existuje přitom tisíce uznávaných mezinárodní studií prokazujících oblibu a **léčebný efekt tradiční čínské medicíny**, která je hojně využívána po celém světě, včetně vyspělých států Evropy, a má ve světě řadu klinik a univerzit.

Přitom se ČR a zákonodárci tímto návrhem podle **Unie příznivců TČM** dopouští mezinárodních i protiústavních prohřešků. Chybí jasná definice a vymezení pojmů co je léčitelství, a podle kritiků dochází k porušení listiny základních práv a svobod a k diskriminaci

Se zněním špatného **zákona o léčitelích** nesouhlasí ani **komora Tradiční čínské medicíny, 1. školy tradiční čínské medicíny**, které garantují vzdělání na potřebné úrovni, terapeuté ani **Unie příznivců Tradiční čínské medicíny**.

Navrhovaný zákon jde i proti dodržování Listiny základních práv a svobod ČR, a práv občanů, která jsou zakotvena v mezinárodních dokumentech vyšší právní síly a v Ústavě ČR. Nikomu nesmí být způsobena újma na právech pro uplatňování jeho základních práv a svobod. Podle Článku 23 Ústavy ČR bodu slib poslance a senátora zní: “Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její Ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že svůj **mandát budu vykonávat v zájmu všeho lidu** a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.” Zde se dá namítat, že tento zákon vzniká spíše v zájmu České lékařské komory, nikoli „lidu“, který má o čínskou medicínu a další léčebné metody zájem. Není tedy možné, aby někdo svévolí označovat různé léčebné a zdravotní metody za léčitelství a zakazoval jejich reklamu.

Podle článku 15 **Listiny základních práv a svobod** ČR je zaručena každému **svoboda myšlení a náboženského vyznání a také svoboda vědeckého bádání**. Z toho vyplývá že by měla být zaručena také svoboda jiné medicínské vědecké disciplíny, přestože nevychází z evropského kulturního kontextu.

Podle článku 16 Listiny základních práv a svobod ČR má každý právo **svobodně projevat svou víru, společně s jinými lidmi, soukromě nebo veřejně, vyučováním** apod. Tedy by měla být zaručena svoboda vyučovat TČM, i veřejně.

Její degradace za léčitelství a vynechání ze zákona je tedy nepřípustná, protože je její praxe na kvalifikované vzdělání úzce navázána. Výkon těchto práv může být omezen zákonem, jde-li o opatření nezbytná pro ochranu zdraví a práv a svobod druhých. Je v pořádku aby lidé kteří léčí druhé dodržovali pravidla, ale není v pořádku degradovat medicínu jiného kulturního kontextu a považovat za „nesvéprávné.“

Podle Článku 17 Listiny základních práv a svobod je zaručeno **právo na informace**. V souvislosti s tvorbou zákona o léčitelích však zřejmě velmi chybí Ministerstvo zdravotnictví, které informace o tvorbě zákona dotčeným účastníkům neposkytlo. Podle článku **23 Listiny základních práv a svobod mají občané právo postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv a základních svobod**, založený Listinou.

Dalším „prohřeškem“ připravovaného zákona o léčitelích je další porušení Listiny základních práv a svobod podle článku 26, který každému dává **právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat**. Zákaz použití reklamy pro praktikování tradiční čínské medicíny a jejích léčebných prostředků se tedy jeví jako protiprávní.

Navíc každý občan má právo na legální přístup k různým účinným metodám léčby včetně alternativ.

Podle **WHO - Světové zdravotnické organizace** má naopak svět, včetně České republiky, která je členem WHO, **tradiční medicíny** podporovat a zařadit je do palety dostupné zdravotní péče. Cílem je využití přidaných hodnot, které vůči konvenčnímu systému tradiční medicíny přináší - a to se zřetelem k zvyšování blaha a **zdraví obyvatel** a zejména pro prevence nemocí. *Zdroj*

Léčba nemocí v tradiční čínské medicíně je prokázána řadou studií jako úspěšná, ačkoliv probíhá jiným způsobem. Jsou prokázány četné přínosy pro **zdraví** a léčení různých chorob (včetně těch chronických a zdánlivě neléčitelných). Syndromy **tradiční čínské medicíny** se staly součástí **11. mezinárodní klasifikace chorob WHO. Světová zdravotnická organizace (WHO)** nabádá všechny státy k zahrnutí **Tradiční čínské medicíny** do zdravotnictví kvůli preventivním účinkům tohoto lékařského oboru.

Podle dokumentu **WHO** je: „**Tradiční medicína** je důležitou a často podceňovanou součástí zdravotních služeb. Tradiční medicína má dlouhou historii

v udržování a péči o zdraví i při prevenci a léčbě nemocí, zejména chronických. Cílem strategie WHO je podporovat členské státy ve a) využívání potenciálního přínosu tradiční medicíny ke zdraví, celkové pohody a zdravotní péče pro dobro lidí; b) podporovat bezpečné a efektivní využívání tradiční medicíny prostřednictvím regulace, výzkumu a integrovat produkty tradiční medicíny, praktiky tradiční medicíny a praxi tradiční medicíny do zdravotnických systémů. Cílem strategie je podpořit členské státy při vytváření proaktivní politiky a provádění akčních plánů, které posílí úlohu, kterou hraje tradiční medicína v udržování zdravé populace.

V oblasti politické má integrovat **tradiční medicínu** do národních systémů zdravotní péče rozvíjením a prováděním národních zákonů a programů na podporu tradiční medicíny. Podle WHO je také důležité zajistit bezpečnost, účinnost a kvalitu poskytování **tradiční medicíny** rozšířením znalostí a vědomostí o ní a poskytnutím pokynů pro regulaci a standardů zajišťování kvality. Státy mají také zajistit zvýšení fyzické dostupnosti i cenové dostupnosti **tradiční medicíny** pro pacienty s důrazem na přístup pro chudé obyvatelstvo. Mají také podporovat terapeuticky správné používání vhodné tradiční medicíny terapeuty i spotřebiteli (pacienty) a podpořit vzdělávání dovedností služeb a terapií v oboru tradiční medicíny pro zajištění kvality a bezpečnosti, dostatku terapeutů, odborníků a lékařů.

(WHO Strategie tradiční medicíny 2014 - 2023 str. 11 - 13)

Podle šéfa **Komory Tradiční čínské medicíny** Luckého i dalších zástupců škol TČM je snaha jednat s Ministerstvem zdravotnictví k vylepšení zákona, ale tito jsou k argumentům, předloženým studiím i snaze do zákona vnést pravidla pro důstojný provoz našich ordinací, hluší. Svůj podíl má i hysterické odsuzování čínské medicíny ze strany ČLK a podle našeho zdroje i na příslušných úřadech.

Z praxe lidí, kteří se snaží čínskou lékařskou disciplínu hájit, se jeví, že za postojem ministerstva zdravotnictví a degradací **TČM** nestojí zájem o pacienty ani jejich zdraví, ale střet zájmů - politické důvody. Mocný je i strach rigidních lékařských kruhů z České lékařské komory a Společnosti Jana E. Purkyně, kteří odmítají diskusi a uznání předkládaných světových studií, prokazující mnohé pozitivní přínosy tradiční čínské medicíny v léčbě různých chorob.

Jedním z vysvětlení je obava, že by mohla TČM konkurovat, pokud by byla hrazena

z veřejného zdravotního pojištění. To podporuje i WHO. Přitom si čínskou medicínu pacienti hradí dobrovolně sami.

Existuje řada světových studií, které potvrzují **účinky léčebných čínských metod tradiční čínské medicíny (akupunktura, čínské bylinné směsi, dietetika podle ročních období, cvičení qi-qong a další metody)**. Její podporu zmiňuje i **WHO, Světová zdravotnická organizace. Studium čínské medicíny** trvá několik let. Řada bylinných směsí čínské medicíny je zahrnuta a kodifikována v souladu s požadavky mezinárodních standardů a normy ISO 9001:2015 zajišťující bezpečnost bylin - vyloučení těžkých kovů apod. *Zdroj*

Podle Strategie pro tradiční medicíny **WHO** by stát měl naopak vytvořit podmínky pro podporu a přístup k tomuto typu zdravotní péče. Je prokázáno řadou lékařských studií, že **tradiční čínská medicína**, někdy označovaná jako **východní medicína** nebo **celostní medicína** je účinná při prevencích různých onemocnění a při dlouhotrvajících chronických chorobách. Po celém **světe čínskou medicínu využívá přes 1,5 miliardy lidí** a v České republice to jsou desetitisíce.

Tradiční čínská medicína sněkolikatisíciletou tradicí a je nadčasovým systémem léčení, který je v souladu s přírodou a její efekt byl verifikován i západní medicínou. Používá se v současnosti úspěšně nejen v Číně, ale rozšířila se do USA, Austrálie, Ruska, celé Evropy, řady zemí v Asii (Singapur, Korea, Thajsko, Indonésie atd.), a dalších částí planety. **Tradiční čínská medicína je praktikována více než 300 tisíci lékaři ve více než 140 zemích světa.** Autoři Hosbach, Neeb, Hager, Kirchhoff, a Kirschbaum¹ v britském časopise Anaesthesia (Ročník 58 (3), březen 2003, strana 282-283) uvádí, že **více než 1,5 miliardy lidí na celém světě důvěřuje v účinnost a bezpečnost tradiční čínské medicíny.** Podle serveru BBC utratí Britové ročně za akupunkturu a další reflexivní metody kolem 130 milionů liber.

První **nemocnice čínské medicíny v Evropě** byla otevřena v Německu v roce 1990. Také Britští všeobecní lékaři uzavírají čím dál více smluv za provádění **akupunktury**. Veřejné zdravotní pojišťovny v Německu běžně proplácejí lékařům náklady na ošetření akupunkturou. Ve Francii je akupunktura široce akceptovanou součástí poskytování lékařské péče. V Británii nabízí několik univerzit akademické tituly po absolvování **studia čínské medicíny** a **kurzy TČM** jsou začleňovány do studijního programu na lékařských fakultách po

Evropě. Nejstarší Pekingská lékárna Tong Ren Tang, založená v 17.století, otevřela v roce 1995 svou pobočku v centru Londýna. Také v Rusku jsou metody TČM a západní medicíny v klinické praxi silně propojené. Ruská klinická praxe prvky této léčby zavádí do dominantních léčebných institucí. To vše by se zajisté nedělo, pokud by šlo o nějaké pochybné „léčitelství“.

Čínská medicína uplatňuje metodu analýzy a syntézy, přesné individuální diagnostiky vnitřního systému lidského těla a stavu vnitřních orgánů. Rozlišuje také několika druhů pulsů a vzájemných vztahů orgánů na mikro i makro-úrovni. **Čínská medicína** aplikuje tyto poznatky k léčbě a prevenci chorob a udržení zdraví. **Tradiční čínská medicína** je komplexním systémem zahrnujícím teorii pěti živlů vyskytujících se ve všem živém. Zahrnuje **akupunkturu, dietetiku, cvičení qi-qong** a užívání **bylinných směsí**.

Systém vzájemně provázaných drah v lidském těle a mužském a ženském principu nacházejícím se v přírodě. Je efektivní, protože funguje v souladu s přírodními zákony. Je užívána úspěšně také pro léčbu vedlejších efektů chemoterapie, k odstranění symptomů drogové závislosti a léčbě rozmanitých chronických onemocnění, u kterých je někdy západní medicína neefektivní. Je užívána k i léčbě infekcí odolných vůči antibiotikům. **Čínská medicína** je disciplína která má složitou propracovanou diagnostiku, a verifikovatelnost.

Například v článku Mladé Fronty Dnes z 14. 5. 2005 na straně 7 je uvedeno: „Zobrazení tomografu přineslo vědecké důkazy, že vpich akupunkturální jehly aktivuje mozgová centra. Britští vědci sledovali účinek akupunktury na mozek pomocí moderních zobrazovacích metod, a jejich závěr zní: **akupunktura** funguje a určitě ne jen jako placebo. Britští vědci ze Southampton University a University College London přinášejí důkazy v podobě snímků mozku. Na nich prokázali, že se během akupunktury aktivuje jedna část mozku, která se podílí na regulaci pocitů bolesti. **Akupunktura** tedy, jak britští autoři studie zveřejněné v časopise Neurolmage tvrdí, přináší pacientům užitek, aktivuje mozek a rozhodně to není pouze na základě jejich očekávání nebo placebo efekt. Skutečná a předstíraná **akupunktura** se projevují na aktivitě mozku jinak. Podráždění nervových zakončení pod kůží tedy vede po nervových drahách až do mozku a ten pak rozehraje celou škálu fyziologických pochodů, na jejichž konci může být ústup bolesti či nemoci.“

Otázkou je, koho a proč v **ČR tradiční čínská medicína** tak „dráždí, že chce zajít

tak daleko, aby ji špatným zákonem zlikvidoval. Označování **čínské medicíny** za šarlatánství se jeví jako mylné, bludné a lživé, založené na hluboké neinformovanosti, nepochopení a strachu.

Ve všech větších a lidnatějších zemích, jako je USA, Austrálie, celá Evropa a Asie, Rusko nebo Čína a další státy světa, tam všude je **výuka čínské medicíny** přísně institucionalizovaná a mají speciální vysokoškolské instituce. Těžko si představit, že by se tyto země shodly na tom, že budou na kvůli pochybné „šarlatánské“ nauce budovat univerzitní výuku. V řadě západních zemí je **tradiční čínská medicína** vyučována na univerzitách. Nemůže ji praktikovat každý, ale jen ten, kdo má diplom. Je otázkou, proč u nás k institucionalizaci došlo a opět bylo zrušeno. Nejspíše je příčina v dlouhé komunistické izolovanosti naší země, v tom, že tu byla možná jen jedna správná cesta, jen jedno správné učení, a kvůli tomu jsou myslí lidí méně otevřené novým vjemům.

Komentář: Problémem je mnohem pravděpodobněji míra suverenity naší země a z toho vyplývající úloha, jakou má v rámci evropské a světové politiky. Pokud by šlo jen o náš vlastní přístup k problematice alternativní medicíny v celé šíři, měli bychom již celou škálu oborů v nějaké formě institucionalizovanou. Stejně tak by legitimní součástí školství byly různé formy nestátního vzdělávání. To, že k tomu není vůle, je dáno mírou politické i akademické korupce a poplatnosti nadnárodnímu, potažmo globálnímu řízení. Stále si o své zemi nerozhodujeme sami.